

Szerkesztőségi iroda
Sepsi Szentgyörgyön
a ref. kollegium épületé-
ben, hová
a lap szellemi részét illető
kérdések küldendők.

Kiadó hivatal:
POLLÁK MÓR
könyvnyomdája és könyv-
kereskedése,
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap.
A „Háromszéki háziipar-egylet" hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen laphten-
kint kétszer:
csütörtökön és vasárnap.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTEK
Helyben házhoz kordva, vagy
vidékre postán küldve
Egész évre . . . 6 ft — kr.
Fél évre . . . 3 ft — kr.
Negyedévre . . . 1 ft 50 kr.
Hirdetmények díja:
3 hasábos petit-sorért, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyiltter sora 15 kr.

Andrássy lemondásához.

Alig lehet többé kételkedni, hogy a megdöbbenően szomorú hír idehamarabb megvalósul. Andrássy gr csakugyan lemondott s ő Felsőge elvben el is fogadta e lemondást. Bármennyire keveset adjunk is a magyar ellenzék manőverjeire be kell ismernünk, hogy mostani magatartása, a létező magyar kormány ellen megindított hadjárata, a rendszerességnek bizonyos látszatát nem nélkülözi. A mióta Andrássy elutazott Terebesre, azóta forrva forr az oppositio. Az egyesült ellenzék két pártja szakad; a volt deákpartot akarja feltámasztani az egyik, a konzervatív elemet fegyverzi háborúra a másik. Mindkettőnek azonban első és elengedhetlen feladata Tisza megbuktatása. A szélsőbalnak még nincs kívánni valója. Egyelőre bíéri azzal az örömmel, hogy Andrássy „megbukott", jövőre nincsenek határozott tervei, csupán Tisza Kálmánt és miniszteriumát ohajtaná a poklok fenekére küldeni, hanem ez nála már megszokott kegyes ohajlás. Így állván a dolgok, ma minden párt remél: bizik magamagában. A szabadelvű pártja kimondatott a „pereat" s dolgozik az ellenzék titkos és nyilvános üléseken; hinti a magot az októberi aratásra, mikor tudniillik az országgyűlés összeül majd.

Ez a dolgok rendes menete. Nincs benne semmi különös; azon kellene csodálkoznunk, ha nem így történének a pártok vajadásai.

De van ennél ma figyelemreméltóbb jelenség is, a mit nem lehet elhallgatni. A mi kedves ellenzékünk ugyanis már bebizonnyította a világ előtt, hogy mi teljesen tönkre ment ország vagyunk, hogy hitelvesztett firma lett Magyarország, élénk vonásokban esetelte a korrupciót nálunk s kézzel foghatóvá tette a külföld előtt, hogy Magyarországon egyetlen becsületes embert sem kapna még lámpással sem; kétségbevonhatatlan arumentumokkal győzte meg Európát arról, hogy a magyar ősi karakter ma már szétfűtött rongy, a magyar becsület nevetésge ábránd, az államiér-
fiak hazafiassága ámitó cifra cégér a hitvány lórét

ároló csapszékek: mindent bebizonnyított már az ellenzék a külföld előtt s még sincs teljesen levertve a nemzet becsülete. Oda állítja tehát most Andrássy a külföld elé s bemutatja őt, a ki visszaél a nemzet bizalmával, a ki eladta ősi alkotmányos jogait, a hatalom polcán elárulta hazáját s meggyalázta a magyar nemzetet. Sőt tovább megy örült háborgásban: tolla hegyére veszi koronás királyunk személyét is és eléggé nem korbácsolható merészséggel taglálni kezdi ő Felsőgeének Andrássy lemondását illető intencióit is. Mindezekért feleljen meg majd az ellenzék.

Nekünk azonban jól esik válaszul rámutatni a külföldre, melynek az ellenzéki honfitársakkal szembeni védelmébe kellett vennie Andrássyt. A „Standard" így ír róla:

„Andrássy gr. már régóta szándékozott fölmentését kérni azon emészto állami gondoktól, a melyek 1871. nov. óta neheztek rá. De az előtt meg öt évig volt a magyar miniszterium elnöke, és így több mint tízenkét évig a legfárasztóbb tisztelet viselte. Mint magyar miniszter alkalmilag pihenhetett ugyan, de a mióta dualista monarchia külügyminisztere, ő dolgozott legtöbbet Európában. De nem csak a munka volt egyedül terhe; munkálkodását az aggodalom is sulyosította, mert hivataloskodása alatt alig volt egyetlen napja, midőn nem érezte, hogy a legkisebb diplomatai ballépés a legveszedelmesebb háborúba döntheti a monarchiát. Bismarck munkaereje napjaink csodák közé tartozik, ez ez nem tud uralkodni magán; mindenkívét érezteti haragját, a ki összeköttetésbe jön vele, a mi az elbágyadt erőnek a jele.

Andrássyt sohasem hagyta el nyugodt kedélyessége. Pedig az öuralom is egyenértékű a fáradtsággal. A berlini congressuson bevallotta Andrássy, hogy két év óta három napi szünete volt; de ezen rövid idő alatt is midőn vadászott, gyakran zavarták őt a futárok, a kik sürgönyököt kézbesítettek neki.

Ferenc József császár, a ki maga is fáradhatlan munkás, természetesen méltatja hű minisz-

terének fáradságait. Az érthetetlen, hogy Andrássy gróf befolyásának csökkenése vagy politikájának sikeretlensége miatt mondjon le. Ő szakadatlanul bírta uralkodójának bizalmát és Ausztria-Magyarország állása, a melyet az európai tanácsban elfoglal, meggyőző bizonyítéka, hogy külügyminiszterének iparkodása nem volt haszatalan.

Általában a külföldi lapok ma azok, melyek elfogulatlan álláspontjukról Andrássyt, a magyar diplomatát méltányolják. Hiába! Andrássy nem tetszett nekünk! Nem csodálkoznak rajta. Irigykedtek a magyar diplomatára. Andrássy — mint egy bécsi levelező okait fejtegetve írja — bírta ugyan az ellenzék letégyezését, a mennyiben kiverte kezéből a komolynak látszó érveket, de nem bírta megfosztani azon kifogyhatlan fegyvertártól, melyet az ellenzék a kohlásban és az alaptalan aggodalmak szításában lel. Azt kezdte az ellenzék hangoztatni, hogy a muszkáknak eszük ágában sincs a Balkánfélszigetet odahagyni; hogy bolondok is volnának, ha tennék, mert hiszen Andrássy nekik testi lelki barátjuk, kezükben a hatalom s nálunk nem merné őket komolyan senki felelősségre vonni, ha fitymálva a berlini szerződést, ott maradnak a hol vannak. Az oroszok ezen nyilatkozványokat szívesen fogadták. Azt találták hogy a követelmény nálunk nagyon szépen van előkészítve a berlini szerződésnek bármennyű ki-
látszására. Másrészt az Andrássy visszaleptéről szóló hírek azon reményt keltették Péterváron, hogy az, mi nekünk sikerülni sehogysem akart, — sikerült a magyar ellenzéknek, meglőni ugyanis azon magyar befolyást, melyben a muszka tervek legnagyobb és legkérelhetlenebb ellensé-
gükre akadtak vala. Mindezen körülmények együttevén újra rábirták Andrássyt, hogy tulfeszítve erejét, ismét elnapolja visszavonulását.

És megmaradt mindaddig, míg a muszkák kivonulása a Balkánfélszigetről tényleg vált és Európa egyetértett abban, hogy a berlini szerződésnek minden lényeges határozványa foganatosítva lön Megjütötte tehát ő felségénél elbocsátási kérelmét s ő felsége elvben a legkegyelmese-

TÁRCA.

A határszélről.

1879. augusztus hó.

Leszámitva Jupiter Pluvius hivatlan beleavatkozását, csakugyan kedvezett a szerencse — mely már előre mosolygott két szembejövő telesztroyos cigányasszony redődus képéből, — nem szakadván nyaka huszont ember és tizenhat ló közül egyik sem. Háromszék verőfényes rónájáról, a hol régóta tarlón legel a csorda, négy héttel léptél vissza a növényi fejlődést tekintve, midőn feljutottál B o d z á i g. Az első zöld bab ujdonságát újra élvezve a vendégszerető házigazda kedélyes asztalánál s együtt gyönyörködöl az ugorka indáján fejlődő első gyünöleske mikroszkopikus nagyságában. A sűrű, magas zab még élénk zöldben pompázik, ritkaságként láthatni itt ott egy rostáblát fehérleni. A vékony kukorica sűrű, mint a sás; a cső nagyságát pótolja száma. A sok tekintetben elhagyatottságot előtűntető vidék két cikkben gazdag: szénában és fában. A kis kunyhók majd eltűnnek a fakazalok és szénaboglyák között.

Az oly sok kényelmi igényről lemondó vámbelieknek az ozondus havasi lég mellé talán kárpotlásul rendeltetett a zugos Bodvazibébe a felsőge pisztrang. Főzött, kirántott, marinizott praeparatióban kerüljön eléd: nem győződ eléggé csodálni. Igazat kell hogy adj Albion gourmond fiának: „Eletről csak az beszélhet, a ki megismerkedett a pisztranggal.”

A vámbivalaton felül eső térségre kikukkantva, csodálatos vágygally és büszke önbizalommal vegyes izgatottság lep meg annak láttára, aminek alán sokkal nagyobb nyomatéka volt a berlini

kongresszus tájékoztatására, mint néhány ezer „desch"-nek. Régmúlt idők emléket keltik a lejtők gyesep oldalán több sorban végigvonuló török sátorhelyek. Egy helyen kivethető még a tábor felett emelt ágyutelep mellvédje. Az idő kiméltelen foga sietve működik, hogy új és régi között kiegyenlítse az ellentétet; a modern barak készül emlékszerű jelleggel ölteni.

Szita Bodzán végig haladva, figyelmedet magára vonja valami csoportosulás. Azt vélted, hogy a falu vénei tanácskozának; csalódtál. Rumi Nikuláj körül sereglett össze nagy csomó ember s mint valami szent férfinak siet kezet csókolni mindenik. Az igénytelen emberről megtudod aztán, hogy ő a vidék Dáriusa; hozzá folyamodik szükségében a szegény oláh — s ő segít mindeniken, van hozzá módja. Hálából kapta a „domnu bojárú" elnevezést, pénze után, mert írni, olvasni nem tud.

Az épülőben levő uton nem minden veszély nélkül haladhatni Krasznáig. — A megszüntetett „üvegutató" barna épülete szomoruan emlékezik a kis házikók föl. A karaván láttára a határpatakon túl roncos viskó előtt tanyázó „boeszkoros és csepp-mundurós" két román határőr sietve szalad be kovászkájá után. Mikor látja, hogy nem kell félnie, ismét fálnak támasztja; a viskó oldala majd bedűl tőle.

Ptymalatkor talpon van mindenki. A „hinc et illinc"-ek (vulgo: általvetők) alig képesek befogni a nagymennyiségű elemzősiát, az apró hegyi lovak azonban vígan haladnak föl a meredélyen, dacára a lovak és „bagazsi" nagy súlyának. — A Zimbriu gerincén sudar bükkök közt, ledült tönkökön, sziklatömbökön s a szederinda gordiusi csomóin át vezet az ut a Kis Botára. Tetejéről beláthatni a szoros egy részét, melyben beszorult kigyóként kinlódik tóra a Bodvazé. A szomszéd ország erődségéből harmas kopár orom emelkedik

ki, annak tövében nyugszik egy tengerszem, társa a szent Anna-tóknak.

Tető pusztáján a „Bota mare"-nak övig ér a fű dus mint a praireken, s valamint amott, itt sem legeli le semmi. Ott vesz trágyának. Legfőlebb egy-egy szarvas téved oda nagy ritkán. Pár év előtt ennek oldaláról fogták nyakon a zágoni atyáit Románia hajszosai. Azt állítják ott túl, hogy az a határvonal, mely tán még Árpád apánk előtt, Atilla hátramaradt nemzetsége alatt állapítottat meg, — nincs itt a maga helyén. Elhisszük nekik, csak hogy nem guszttus dolga ám az ilyen. Széles Magyarországon, ha tudnak is erről, nem sokba veszik, hisz ez a mi kis-sasfényünk nem vehető valami nagy számba — gondolják. Pedig kár volt már eddig rá nem koptantani a ragadozó kör-mökre.

A hegyvonal gerincén vezet egy rettentő ut, alig képes csucsnak fel haladni a szegény pára az üres kápás nyereggel. A helyi-nyereg felé le pedig sok helyütt istenkisértés volna nyeregben maradni.

Sohasem fogom drágáini többé a zindely ezret nyolc forintért; megoldozott érette ember és állat. A zindelyes ledönti a fenýüt, elvontajta alkalmatlan helyre, szétdarabolja a kellő hosszúságu darabokba, sugarasan felhagatja, primitív késével egyenként hornyolja, fenýüforgács tüzénél gunyhó tetején megfűstölí, hogy kiszáradjon és a freosót áthassa; ezen munka-összes fáradtságával a cölör a szállítás nehézsége.

A „Poiana la Surduc" ot elhagyva, a „Drumu hotiorului" meredélyén ereszkedhetni le a Baska vízéhez. A ló már nem megyén itt, hanem csuszik. Midőn a ledült korhadó törzsek el-elzárják a helyet, csak megkerüléssel haladhatni tovább. Az alhoz közeledve, tampa zugás hirdeti a folyót, mert ez nem patak többé. — Kárpáti homokkő minden

sebben elismerte, miszerint oly államférfinak, a ki tizenhárom év óta annyi nagy dolgot művelt, aany bonyodalmas kérdést oldott meg, elvitázhatatlan joga van a pihenésre. Még végkép ugyan nem dönt el a kérdés, de fájdalommal mondjuk, kevés kilátásunk van arra, hogy Andrassy ujra megmássa szándékát.

Ezen megcáfolhatatlan tényállásból két mozzanatot válik ki mindenkéltől:

Először, hogy gróf Andrassy visszalépte teljesen önkényes és nem ő Felsége iránta való bizodalmanak csökkenésében, sem valami bel- vagy külkérdésben okát nem leli;

másodszor, hogy az ellenzéknek sikerült ugyan Andrassyt kétszer is kizárni arra, hogy állásában megmaradjon, de egyszer sem sikerült őt abban megintani.

Az ellenzék ezen igazságnak éppen ellenkezőjét vitatja. Ezt vajmi nevetségesnek lehetne találni, ha oly kimondhatatlan szomorú és a nemzetre nézve oly szegényítő nem volna! Uzurpáltak a világon már mindenfélét, de Herosztart dicsőségét uzurpálni, az csak ellenzékünknek jutott eszébe. Milyen szegény lehet e, y olyan párt, mely még ilyen dicsőség után is kapkod, olyan dicsőséggel is kérédek.

H.

A „Presse“ és a „Fremdenbl.“ csak azt említik meg dicsőretükre, hogy nem olyan feudálisok, klerikálisok, mint a minőnek hirdették őket. Az utóbbi még azt a megjegyzést is kockáztatja, hogy a többi tárca tulajdonosát, az alkotmányhi párt magatartásához képest, a reichsrath összeülése után fogják kinevezni.

A „Deutsche Zeitung“ a legjelentéktelenebb miniszteriumnak nevezi Potocki ideje óta olyanak, a mely nem centralista, nem foederalista, nem klerikális, nem alkotmányhi, hanem segítő miniszterium. Mától kezdve egészen nyugodtak leszünk — ez a miniszterium nem veszélyes a német ségre és az alkotmányra nézve.

A „Neues Wiener Abendblatt“ ezt írja: Ha az volt Taaffe célja, hogy meglegje a közönséget, ez mindenesetre sokkal jobban sikerült neki, mint eleintén szándékában lehetett. Ezzel azonban nem azt akarjuk állítani, hogy tulságos követeléssel néztünk volna az új miniszterium kineveztetése elé.

A „Neue Freie Presse“ írja: Olyan miniszterium, melynek Zimialkowszki Prazak és Falkenhayn tagjai, bővebb magyarázatokra nem szorul. Az ilyen miniszterium lengyel cseh és ultramontán; mert Korb bárót és Taaffet senki sem fogja olyanoká tekinteni, mint a kik kezkeskedhetnek az alkotmány éppen tartásáról, s a

nagyságu töredékein át, kitépelt és elsodort fatörzsek közt nyilsebesen esik vize. Mily kínos! ha or-zágunk belseje felé irányulna.

Stanley utjához méltó epizód a karaván átke-lése. Rövid pihenés után a Hosszuhavas gerincze felé haladt a menet. Sűrűen követik egymást a le-dült büksudarak, melyek közt sokszor a fejszés vezetőknek kell utat vágni. A két oldalt tátonog mélységből gyorsan emelkedik a köd, a fehér osz-lopok felnyulnak, mintha az eget tartanák, a fel-hőkig.

Hosszas haladás után a Karalyos (Cariu) bérc pusztája nyílik meg s ebszaholás hallatszik az „esz-tena“ felől. A fenyükereggel fődött hajlék láttára előre örülis az éjszakai pihenésnek. Korai öröm. Közvetlen közelből szemléve minden kedved el-megy attól, hogy ott vond meg magad, pedig már nagy cseppekben hull az ádás. Szélmentes oldal-ban fris galyakból sátozt emelve, vacsorára óriás tüzek mellett melenggetjük magunkat.

A „bács“ fris turójával nem sokára két óriási puliszka bélléledik, utját követi a édes orda. — Mikorra a „zsencice“ elkészült, teljes erővel zudul a zápor. Kanaladából a falatot szemed közé frecs-csenti egy óriás csepp, s bekapod a kanál hideg vizet. A vacsora végzetvél, nyugalomra hajdot fejed a lomb alá, fejed fölött a magasban füttyöl a szél, alább zug a fák lombja, csörög a sátor teteje, csurog nyakadba a víz. Ha fejedre hazod a subát, megázik a lábod, ha ezt takarod, nyakon keresztel a víz. Öbe rakott lábakkal összhuzod magad, beguggolsz a suba alá s rázendited:

„Suba, suba, göndör szőrű suba,
Hat ökrébert nem adnálk oda!

A kinszenvedés enyhítésére aztán találos me-sékkel gyötör szomszédod, azt kérdi, hogy mi ér-tőbbet egy jó bundánál? A vízmentes ponyvától kezdve a kausok koponyegyig elősorolsz mindent, végre megtudod, hogy egy jó bundánál többet ér — kettő.

Szeretett felebarátom! Ha ilyenféle kirándu-lásra szántad magad, bátran vihetsz magaddal két bundát

Janus

szabadság megőrzéséről. A fölszólítás a liberálistek fel tetemesebb összegek. Az összes előirány-zat körülbelől 200.000 frtot tesz, tehát eléri azon összeget, a melyet az országos gazdasági egyesü-let a jelen évi budget tárgyalásánál a képviselő-házból a földmívelési érdekek elősegítésére kért. A miniszterium másnemü tekinteteken kívül már azért is hiszi, hogy ezen összeg meg fog száva-ztatni, mert a gazdasági egyesület által kért ösz-szeg az előrehaladottságánál fogva 100.000 frt-ra redukáltott.

A görög határrendezésibizott-ság tagjainak kinevezése végett igen határozott fölszólalást intéztek a nagy követek a portához. Savfet pasa azt válaszolta, hogy a legközelebbi minisztertanács elintézi e kérdést.

Állítólag Szavasz pasát és Ali Szaib pasát és két tábornoki tisztet jelölt ki a bizott-ság tagjaivá.

Párisból jelentik a „Neue freie Presse“ nek hogy Lyonban több egymás után va-ló este zavargás volt a nyilvános concertek alkalmával. Az ottani monarchisták ugyanis fityű-léssel és kiáltásokkal akarták megakadályozni a Marsseillaise előadását. Nehány zavargót elfogtak: A városban nagy izgatottság uralkodik.

Orosz lapszemle.

A „Sz. Peterburgszkija Vjedomosztij“ igen kedves foglalkozásnak tartja firtatását annak, mit szól a külföldi sajtó Oroszországról. A londoni s a berlini lapok után most a bécsi e k e r e kerüj a sor, s ez alkalommal foglalkozik a „Politische Korrespondenz“-cel, s a „Pester Lloyd“-dal noha ez nem bécsi lap. A „Pol. Corr.“ — azt mondja — azzal vádolja Oroszországot, hogy felbújtotta a román kamarát, hogy a zsidó kérdésben ne enged-jen Európá Oroszországvetelésének. Ezt mondva elhallgatja hogy Oroszország volt első, mely elismerte Romá-nia függetlenségét.

Az oroszok kivonulása a Balkán félszigetről felkellette a zavargó elemekben a régi állapot visszaállítására reményét vagyis, hogy török emelt fog uralkodni a bolgáron, kit a görög jól kifoszt, Sándor fejedelem hadi intézkedései kell, hogy meg-mutassák a törökök s a görököknek, hogy ha ők lakosai akarnak maradni Bulgáriának, mondjának le ama reményről, hogy Bulgária valaha török tar-tomány legyen.

A bolgárszázgi rendtelenségek háládatos fog-lalkozást nyujtának némely osztrák-magyar lapnak hazug s Oroszországot rágalmozó cikkeik közlésére gr. Andrassy organuma a „Pester Lloyd“ tünik ki legjobban, mely azt mondja, hogy az orosz kor-mányszó által Bulgáriában elhelyezett aknák most már felrobbantak. Mikor az orosz sereg kivonult a Balkán-félszigetről az osztrák-magyar lapok ránk fogták, hogy Bulgáriában s Kelet-Ruméliában elhintették a lázadás magvait. A osztrák magyar sajtó azzal vádolja Oroszországot, hogy a fárdsá-gos, a törökök szlávok feletti uralmát megtörni akaró háboru után önmaga akarja megsemmisíteni a bolgárokat a muzulmánok által. Furcsa roham a gondolatnak s a felfogásnak. Valóban Ausztria-Magyarország politikai s nemzetiöségi gyűlölete Oroszország iránt nem ismer határokat. Hisz az angolokról meg a németekről is csak ily bókot monótt.

Az a Kelet-Rumélia mégis csak nagy szálka az oroszok szemében, mert lapjaik nagyon szeré-nek foglalkozni vele. A „Golos“ azt mondja: „Az utóbbi időben Kelet-Ruméliából nagyon szomorú hírek kezdenek terjedni. Nem adhatnak ugyan tel-jes hitelt azoknak, mert van okunk kételkedni hitelességükben. Bármily gyöngye és jellemtelen le-gyen is Kelet-Rumélia mostani kormányzója, lehe-tetlen, hogy fel ne fogja a Bécsben s Konstanti-nápolyban neki tulajdonított tények komolyságát.

A „Novoje Vremja“ sokkal kurucabb maga-tartást tanusit e tekintetben s csak gyeverre szó-lítja Oroszországot mondván: „Beállott szüksége Oroszországra nézve annak, hogy sikra állítsa egyesítő s teremő politikáját a zavargó s a szét-darabló politika ellen, melyet a porta s az angolok üznek a kelet-ruméliai talajon nem a béke érde-kében, de nem is a berlini szerződés értelmében. Összetett kézzel nézi a dolgok menetét valóságos politikai baklövés volna, melynek boszantó kö-vetkezményei már a közel jövőben nagy bajnoká-szítóli lehetnek.“

A „Golos“ Törökország s a nyugoti hatalmak című cikkében mondja: „A porta szemlátomást menekülni haját a nyugoti hatalmak gyámsága alól. A másodrangu fontossággal bíró episdok egész sora mutatja ezt: sir Henzi Layardnak nem sik

A földm. ipar, s keresk. minisz-terium jövő évi költségvetése össze van állítva, s az egyes osztályok budgetje tetemesen emeltett. Így az iparosított budgetje körülbelül kétszer akkorára van felvéve, mint a jelen éviben. Még nagyobb emelkedést tüntet fel a földmívelés osztálya, amelyben, különösen az újabb időkben nagy mérvben felkarolt culturmér-nöki institutió fejlesztésére, azonkívül a marhate-nyésztés emelése, borászati célokra, különösen pe-dig pinceegyleti szövetkezetek alakítására vétet-

rült kieszközölni Baker pasának kinevezetését Kurdisztán főkörmányzójává; a porta erélyes meg-
jegyzéseket tesz az angol követnek a hadihajóknak
a bezárta öbölbe való érkezése miatt s haladéktan-
lan eltávolításukat követeli; sőt Konstantinápoly-
ban hirtelen kelt sir Layard visszahivatásának is. —
A szultán mintha felfogta volna, hogy beállott az
utolsó döntő pont az angol gyámság lerázására.
Abdul Hamid azon van, hogy megakadályozza a
nyugoti hatalmak beavatkozását birodalma ügyei-
be, mi végből ő maga sürgeti a reformok életbe-
léptetését. A szándék szép, csakhogy ugy látszik
nincs más rendeltetése, minthogy — szándék ma-
radjon. A tervezett reformok életbeléptetésére pénz
kell. A szultánnak meg annyira sincs, hogy kifizesse
hivatalnokait s seregét. Önmagában Törökország
sem mire sem megy, semmit sem fog elérni. Ha
súlyosnak találja Anglia gyámságát a mi érhető,
más támaszokat kell keresnie, kik ha nem is sző-
vetségesei, legalább jóakarói s erre alig fogja ma-
gát elhatározni az Aírífi-féle átmeneti miniszterium.

A „Sz. P. Vjed.“ Lord Dufferie Áthelyezéséről
szóló hírek alkalmából című cikkében így szól:
„Lord Dufferienek Pétervárról Konstantinápolyba
való áthelyezését azon célból, hogy Anglia s
Oroszország együttműködjenek a Török birodalom
ban levő keresztények sorsának békés javításán,
mint az a berlini szerződés 23 és 42. pontja hatá-
rozza, csak üdvözölünk lehet. De ha ez áthelye-
zést a végből teszi az angol kormány, hogy Kon-
stantinápolyban oly diplomatával bírnjon, aki teljesen
ismeri az orosz kormány szándékait s törekvéseit,
tehát hogy sikeresen harcolhasson ezek ellen.

Törökország fővárosában a keleti kérdés
arenáján, akkor csak sajnálkoznunk kell ama ven-
dégkerület miatt, melyet Pétervártól élvezet s
amaz orosz nyíltszívűsége, melylyel az itteni mi-
niszterek részéről találkoztunk ez a nevezetes diplo-
mata s Anglia államférfiainak egyik kiváló tagja.

Csak a mai orosz lapok hozzák azt a távira-
tot, mely a „P. L.“ hétfői tudósítása alapján And-
rássy lemondásáról szól.

VIDEKI ÉLET.

Kézdí-Vásárhely 1879. aug. 16.

Tekintetes szerkesztő ur!

„Megnehezült az idők viharos járása fölöttünk,
mondja egyik költőnk, de elmondhatjuk vele mi
kézdí-vásárhelyiek is. Társadalmi életünk pang;
közügyeink vonaglanak, s ezek között különösen
az iskolák azok, melyek a legsiralmasabb jövőnek
néznek elébe, hacsak be nem következik az, a mi
a szarancsétel város jobb érzésű egyőnei kised
phalanxának kebleiben pium desideriumként él,
hogy t. i. vegye át azokat az állam.

Ha valahol erre nagy szükség volt, ugy bi-
zonyára nálunk van. Régi igazság, hogy valamely
város polgársága jólétének, előhaladottságának és
felvilágosultságának legbiztosabb hőmérői a keblé-
ben levő tanítványok. Ha ezek számságok és vi-
rágók, akkor biztosan következtethetünk arra,
hogy a közös jólét és boldogság szilárd alapokon
nyugosznak, ha ellenben csekély számuak és ten-
gödő életűek, akkor bátran elmondhatjuk, hogy
„baj van Izraelben.“ No, mi nem dicsekedhetünk
azzal, hogy sok az iskolánk; hanem az igazat meg-
vallva, a mi bölcs korifeusaink nem is azzal sze-
retének dicsekedni, hogy sok van, hanem azzal,
hogy egy sincs. Biz ez egy kissé furcsa, de igaz.
Városunknak csupán egy elemi községi fiu- és
leányiskolája van, meglehetősen mostoha viszonyok
között tengődő; a legközélebbi időben ez ellen is
is formális agitáció indultak meg. Egyik korifeus
— pedig tanult ember — körülbelül ilyenformán
igyekszik után utfelelő kapacitálni a reá hallgató
és könnyen félrevezethető apró potentátokat: „Mi-
nek nekünk az iskola és az a sok... tanító (!)
hiszen a ki gyermekeit taníttatni akarja és tudja,
az máshová is elviheti“ stb. Persze ő kegyelme
könnyen beszél, mert már régen telesszedte magát
a szegény, tudatlan nép zsirjából. Legjellemzőbb
az, hogy ilyen és ehhez hasonló dolgok fel a vá-
rosi képviselő gyűlésén is merülnek fel. Boldog
isten! még megérjük, hogy keresztres háborút hir-
detnek ezen iskola és annak nyomoru tsnitól ellen.
Hát ők az okai annak, hogy a városnak nincs
jóvédelme? ők cselekedték azt, hogy a közügyek
rovására egyikét ember Danaidák hordóját eszünkbe
juttató zsebeibe foly mindaz, a minék a város
kasszájába kellene befolya? s végül ők esztő-
zítők-e azt, hogy a kormány a városnak a regálék
kiadására vonatkozó határozatát elvetette? Bizo-
nyára nem. De azért még is el kell őket csapni,
mert ők emésztek föl a városnak minden jóvedel-
mét (körülbelül 3000 frtot), legalább a mi bölcs
Catonk folytonosan ezt hangoztatja: csapjuk el a
tanítókat s mindjárt lesz jóvedelem. Csak a nap-
okban is kérve kérte az egyik képviselő bizotts.
tagot egy városi tekintélyes hölgy: „Ugyan kérem

édes N. az isten megfizeti, csapjanak el nehányat
a közül a sok haszontalan tanítót közül!“ De itt
történt meg az is, hogy egy iskolászkói tag indít-
ványozta, miszerint szünetében a tanítóknak ne
adjanak fizetést, mert — ugymond — akkor nem
tanít.

Rég vártam már, hogy e majdnem hihetetlen-
nek látszó dolgokat megszelleztesse valaki, de
miután ez nem történt, tesszem én Tudom ugyan,
hogy célt nem érek vele, de legalább saját keblé-
men könnyitek általa.

Mielőtt bezárnám leveletem, még csak arra
kérem tisztelt szerkesztő ur, el ne árulja senkinek
hogy ki írta e tudósítást, mert még kétségbe von-
hatnák józan eszemet; pedig, fájdalom, a mit irtam
szórol szóra igaz.

Valaute Mondeaux.

Programja

a magyar unitárius egyház megalapítója s első pü-
spöke Dávid Ferenc halálának 300 ados évfordulóján
Székely Keresztúron 1879 aug 24-ik és következő
napjain tartandó unitárius zsinati főtandásra a székely-
keresztúri unitárius egyházkörnek.

1. Augusztus 23-án d. u. a vendégek felszál-
lítása a héjasfalvi indóházról Szentkirályi Árpád,
mint a rendező bizottság kiküldöttje vezetése alatt.
E közben diszfogadás Ujszékelen az ottani egyház-
község és Székely-Keresztúron az egyházkör által.
2. Az egyházi tanácsosok és vendégek elszál-
lásolása. A szállásjegyeket Barabás Lajos helybeli
unitárius lelkész ur osztja ki — az elfogadás al-
kalmával — a diszkapu mellett.
3. Ugyazon este 9 órákor az egyházi ta-
nácsosok közvacsorája a gymnasium udvarán levő
étkezési helyen.
4. Augusztus 24-én d. e. 8 órákor az egyházi
és iskolai testületek tisztelgése a zsinati főtanács
elnökénél. Indulás a gymnasium épületébe.
5. Ugyanaz nap a délelőtti isteni tisztelet
után a meghívottak közébdője a fenn nevezett ét-
kezési helyen.
6. Ugyanaz nap estvéjén 8 órákor kezdődőleg
jótékonycsúll bál a gymnasium nagytermében.
A bálra külön meghívók nem küldetnek szét,
e program szolgálg meghívóul.
- Bélepti díj személyenként 1 frt. Éjjélkor nyere-
mény tárgyak kisorsolása. Sorsjegyek ára
20 kr.
- Bélepti- és sorsjegyek Kábdebó István ur
kereskedésében és este a pénztárnál kap-
hatók.
7. Augusztus 25-én a délelőtti isteni tisztelet
után a meghívottak közébdője.
8. Augusztus 26-án egy szűkebb körű ebéd
és a vasuton utazó vendégek elszállítása a héjas-
falvi indóházhoz.

Figyelmeztetés.

1. Augusztus 24-én egész napi táviradi szol-
gálat van berendezve, a helybeli táviradi hiva-
tálnál.
2. A zsinati főtanács gyűléshelyisége a gym-
nasium épületében van berendezve. Ugyanott egy
külön terem a hirdatudósítók számára.
3. Mindennemű felvilágosítás, utbaigazítás a
gymnasium épületében levő rendezőségi állandó
irodában (iskolafőnöki szolga, emeleten a lépcsővel
szembe) nyerhetők.
4. Ide vannak letéve az egyházi tanácsosok-
nak esetleg nem kézbesíthetett asztal- és szállás-
jegyek.
5. Az asztaljegyeket étkezés alatt egy rende-
zőségi tag beszedi.

Felhívás.

A házi ipart és ipari oktatást terjesztő egye-
sület választmányja sepsi-szentgyörgyi szövvé tan-
műhelyében — miután állandó helyiséggel bír — a
könnyebb tanulmány végett bennlakást és ét-
kezést határozott azon nő tanulók részére, kik
ezen iparágban magokat ki akarják képezni.

Felhivatnak tehát azon szülők és gyámok,
kik gyermekeiket vagy gyámoltjukat ezen ipar
megtanítására szánják s hol a rendszeres tanítás,
bennlakás és étkezés szeptember hó 8-án kezdődik,
hogy a felvétel bennlakás és étkezés iránti kéré-
süket, legalább is 14 éves életkorral keresztelvelet
mellékelve f. hó 27-ig föltpan urhoz, mint az
egyesület elnökéhez adják be.

A bennlakás és étkezésre vonatkozó szabá-
lyzatot lásd e lap idei augusztus 2-iki számában.
Megjegyzendő, hogy fiúk étkezhetnek közösen a
szabályzatban meghatározott díjért, de nem lakhat-
nak benne.

Sepsi Szentgyörgy, 1879. aug. 18-án.

Elnöki megbízásból:
Tarcslí Andor,
titkár.

Értesítés.

A kézdí-vásárhelyi felső népiskolánál a jövő
1879/80-iki tanévre a beiratások f. évi szeptember
hó 1-n és 2-ikán fognak eszközöltetni; a javító,

pót- és felvételi vizsgálatok pedig ugyanazon hó
3-án tartatnak meg. A rendes előadások szeptem-
ber 4-én kezdődnek. A tandíj egész évre 4 frt. a
beiratási díj 50 kr. Ezen összegek a beiratáskor
azonnal lefizetendők. Szegénységi bizonyítványt
előmutató tanulók tandíjmentesek.

K. Vásárhely, 1879. aug. 16-án.

Az isk. igazgatóság.

KÜLÖNFÉLEK

— Albrecht főherceg csütörtökön külön
vonattal Marosvásárhelyre érkezett Bauer altábor-
nagy, Göller ezredes és egy szárnysegéd kíséreté-
ben és a fogadás után azonnal a hadgyakorlatokra
kilovagolt. A főherceg a „Transilvniá“-ban lakott
s egy napot a hadgyakorlatok megtekintése vé-
gét Marosvásárhelyen időzve, a reggeli vonat-
tal Budapestre érkezett s azonnal Bécsbe utazott.

— Szerkesztői úzenetek. T. S. ur-
nak, Brassó. Jövő számunk hozni fogja. —G. M. A
beküldött cikk nem közölhető.

† Nekrológ. Zágoni báró Szentkereszt-
István a mindenkítől becsült és tisztelt főúr f. hó
19-én 63 éves korában jobb életre szenderült. Ál-
dás legyen emlékeztető.

— Szupá A n d o r szintársulata által mult
szombaton „Egy katona története“ adatott. A szép
és szinpadí siker aratott darab hőse, Komáromy
(Renó János) drámai zínésszel, mely bensőséggel
játszott, mellette főképp kitűnt Zádor (Sabórán) ke-
délyes és józú humorával, melylyel a közönségnek
sok derült percekert szerzett. Zádorné (Adrien) elég
hévvel játszott s pár sikerült jelenete után a kö-
zönség ki is hívta őt. Kazalicky (tábornok) és
Benkó Jolán (Madlen) Sztupáné (apátnö) tiszta
játékkal a darab sikerét és kerekdedségét elő-
nyösen emelték. — Vasárnap a „Piros bugyellár“-
került színre. Komáromy (Csillag Pál) csinos alak
volt, huszárőrmestert kitűnően személyesítő, külö-
nösen sikerült magán dalai, valamint a Benkó
Jolánnal (Zsófi) előadott kettősadalok is élénk tet-
zésben részesültek. Ez utóbbi nem nagy terjed-
lő, de érzeteljes hangját szépen kezelte a közönség
gyönyörrel hallgatta Kazalicky (bíró) most is
megnyerte tetszésünket, míg Kiss Pista (Kóza
Gyurka) kinek — be kell vallanunk — szép tiszta
hangja van, ügyetlen játékkal teljesen megsemmi-
sítette azon hatást, melyet dalalaival kellett. Hibáz-
nánk, ha Zádorról (Peták) a legnagyobb elismeré-
ssel meg nem emlékezünk. Törül messzített typi-
kus alak volt, határozott tiszta játékkal. — Kedden
Szigligetinek a „Bajusz“ című vígjátéka adatott.

Szathmáry (Kolta) egyéniségéből folyó sok ter-
meszetes könnyűséggel játszta nem könnyű szere-
pét; mindjárt mellette különös kímélet érdemel
— Sztupáné (Tusznelda) nyugodt s nagy
gyakorlottságról tanusdok ügyes játékaért. A kö-
zönség mindkettőt többször zajosan megtapsolta s
kihívta. Benkó Jolán (Adelajd) és Zádor (Hugolini)
kifogástalan játékkal tetszést arattak. A mi már
most a közönséget illeti, ez a megbortránkozásig
hidegen viselt magát ezen derék szintársulattal
szemben. A tegnapi előadáson is kongott a terem
az ürességtől. Bizony nem válik dicséretre annak
a közönségnek, a mely műveltségére olyan sokat
szokott tartani.

— Az illyefalvi ifjusági önképző kör ál-
tal f. évi július 20-án a ref. egyház orgona alapja
javára rendezett bál jövedelme 30 frt. o. e. Ezen
összegeben felülfizettek tks. Petke Pál ur 2 frt.,
Berkó József járásbíró ur 2 frt. Szász Pálné asz-
zony 1 frt. Fennirt összeg az egyházi előjáróság-
nak kamatoztatás végett átszolgálatott.

— Nyilvános köszönet. Tek. Málnási
Krisztof helybeli kereskedő ur iskolánk egy sze-
génysorsu növendékét a lefolyt tanévben minden
vásárnap 10 krral segélyezte. Fogadja a nemes-
keblű tanúgyarát és szép tetteért a segélyezett
növendék és a tanítói kar nevében hálás köszöne-
metet. K. Vásárhelyt, 1879. aug. 16-án. — Er-
délyi Károly felső népiszkolai igazg.

— Az országos színész kebelet a
mult héten tartott nagy horderejú ülésén 21 szín-
igazgatónak adott engedélyt egy évre, a többi 8
kerület még nem tölthet be. Az engedélyt nyert
szinigazgatók a következők: Az aradi szinegyilet,
Szabó Antal, Miklósy Gyula, Temesvári Lajos,
Károlyi Lajos, Hubay Gusztáv, Homokay László,
Szegedy Mihály, Némethy Györgyné, Csóka Sándor,
Szuper Károly, Krecsányi Ignác, Kuthy Béla,
Bényey István. A győri szinegyilet. Mándoky
Bála, Kétszery József, Aradi Gerő, Völgyi György,
Sztupa Andor, Kőszegi Endre.

— Az Erdélyi Figyelő, dr. Tolnai La-
jos szerkesztése mellett mult vasárnap jelent meg.
A mutatványszám tartalmas, kiállításra csinos. Elő-
fizetési ára ez évi decz. végéig 2 frt. 50 kr.

— Felsült zsebmeteszök egy indó-
házi restauratio egyik asztalánál kedélyesen ször-
pölgeti kávéját egy idős ur, midőn belép a terem-
be egy elegánsul öltözött fiatal ember, monoklivál
nyakában nagy arany óraléccal s alig látja meg
öregünket, oda rohan s minden további szó nélkül
nyakába ugrik agyba-főbe ölegeti, elnevezi „ked-
ves drága uram bátyám“-nak örömet fejezi ki a

viszontlátás felett, figyelembe sem véve az öreg roppant bámulatát. — A vonat fűtője, az öreg „zählen“ t kiált a rokon bucsuzik s csakhamar eltűnik. Ez alatt a fizetni akaró kétségbeesetten veszi észre pénzes táskája eltűntét oldaláról, míg az öcsös (?) legnagyobb bámulattal keresi óráját láncostól, melyek elvándoroltak. Már most csak az a kérdés, vajon melyik uri iparlovag (!) szedte rá jobban a másikat? Mert hogy mind az öreg, mind az állítólagos öcsce zsebmetszők voltak, az kétszertelen.

— A tengeri betegségtől rettegő emberiségnek legfőbb vágya eddig is az volt, hogy a tengeren keresztül hidat építsenek Angliába. E vágyuk most francia lapok híre szerint talán teljesülni fog. Egy francia mérnök ugyanis megszánta a szenvedő emberiség e rettegő részét s egy tervet nyújtott be az angol kormányhoz egy hid építésére vonatkozólag, amely a Gírchnes kaptól egész Folkesstoneig terjedne. E terv szerint az emelendő hid 200 méternyi távolságban 175 órás oszlopon nyugodnék. A mérnök ur azt állítja, hogy az építés kivitele korántsem ütköznék leküzdhetlen akadályokba, a mitől az angolok mindaddig visszartentek s mindössze is csak 300 millió frankba kerülne.

— Egy megrapedt város. Vielickából jelentik f. hó 12-ről, hogy az ottani lakosságot valóságos pánfélelem fogta el, mert maandott nap kora reggelén a város főutcája a sző szoros értelmében megrapedt. A repedés a nap folyamában egyre terjed s estig már több ház össze is dült. Krakkóból másnap egy ezred katonaságot szállítottak Vielickába, mely a megrapedt utcákat őrizze s azoktól a közönséget távol tartsa. A tehetősebb lakók már el is hagyták lakásaikat és biztos helyre költöztek.

— A „Vasárnapi Ujság“ augusztus 17-iki száma következő tartalommal jelent meg: „Az Arrogante elsüllyedése.“ — „Lelkem egy szebb világba látott.“... Költemény Sipos Sándortól. — „Vasuti történetek.“ Elbeszélés. Irta Csiki Gergely. — „A mennyei birodalomból.“ — „A bégum ötszáz milliója.“ Verne Gyula regénye. — „Emlékezés az Obrenovicokról.“ — „Egyveleg.“ — „Levél a rákosról.“ Törs Kálmántól. — „A Baragán.“ II. Veress Sándortól. — „Egy nihilista elfogatása Szent Pé-

tervárt.“ — „Békealkudozások a zuluokkal.“ — „Az utolsó mohikán sirja.“ — „Irodalom és művészet. Közintézetek, egyletek, stb. rendes hetirovatok. K é p e k : Az Arrogante hajótörése. A tiszték a hajófödélzetén. A sülyedő hajó. Arrogante pánfélőse hajó. Az Arrogante hajótörése. Az árboctetőkre menekültek mentése. Egy nihilista tanuló elfogatása Sz. Pétervárott. Békealkudozás Ohammal Csetevájó öcscsével. I. Obrenovic Milos szerb fejedelem. (Egykoru kép után.)

„ keleti vasut II. kibocsátási államkötv.	83.50
„ „ „ 1876. évi államkötvény	74.—
„ vasuti kölcsönkötvény	112.—
„ földterhermentesítési kötvény	86.75
Temesvári	85.—
Erdélyi	85.25
Horvátszlavon	87.50
Szülődezmáváltási	90.—
Oszták egys. államadósság papírban	66.60
„ „ ezüstben	68.35
„ Maranyjárdék	78.75
1860. Államsorsjegy	125.—
Oszták nemzeti bankrészvény	826.—
„ hitelintézeti	267.—
Magyar hitelbank	255.—
Ezüst	—
Cs. kir. arany	5.52
Napoleon'or	9.28
Német birodalmi márka	57.10
London	110.60

PIACZI ARAK.

		Sepsi-Sz. györgy ang. 18.		Brassó, aug. 15		
		ft.	kr.	ft.	kr.	
H u b e t o l i t e r	Buza (tisza)	legszebb	8	—	6	80
		közepes	7	50	6	60
		gyöngébb	0	50	4	—
	Buza (vegyes)	—	—	3	10	—
	Rozs	legszebb	4	40	3	90
		közepes	4	—	3	60
	Árpa	legszebb	3	10	3	50
		közepes	3	—	2	30
	Z a b	legszebb	2	40	2	50
		közepes	2	40	4	40
	Törökbuza	4	40	4	20	
	Kása	7	—	4	—	
Borsó	—	—	7	50		
Lencse	8	—	4	30		
Fuszulyka	4	—	8	20		
Lenmag	—	—	2	20		
Burgonya	2	55	—	20		
Klógr.	Marhahus	—	42	—	44	
	Disznóhus	—	44	—	44	
	Juhhus	—	—	—	30	
	Faggyu friss	36	30	32	—	

Érték- és váltó-árjolyam a bécsi cs. kir. nyilvánt. özszen augusztus 19

Magyar aranyjárdék	91.55
„ kincstári utalványok I. kibocsátás	—
„ „ „ II. „	—

Felelős szerkesztő: MÁLLK JÓZSEF.

Kiadótulajdonos: POLLÁK MÓR.

CSAK 50 krajcárért.

Egy a belvárosban, a tehén piacon 414 szám alatt a felső emeleten lakó uri családnál iskolás gyermekek napoként

50 krajcárért

vétetnek fel. J3 ellátásról, tanulásról gondoskodva van, a háznál mindig *nemkül beszélnek.*

ERTEKEZNI lehet a fentemlitett 1—2 háznál.

POLLÁK MÓR

könyvkereskedésében Sepszi-Szentgyörgyön
a közlegő tanévre kaphatók mindenféle
tankönyvek, vezérkönyvek
a tanítók számára

rajz- és iróeszközök nagy választékban.

Kaphatók egyszersmind csinos kiállítású és olcsó

disz művek, könyvtáskák

stb. gyermekek számára. Egy jókarban levő **ZONGORA** kedvező feltételek mellett eladó lévén, a fentebbi könyvkereskedésben a t. venni szándékozók ezirant értekezhetnek.